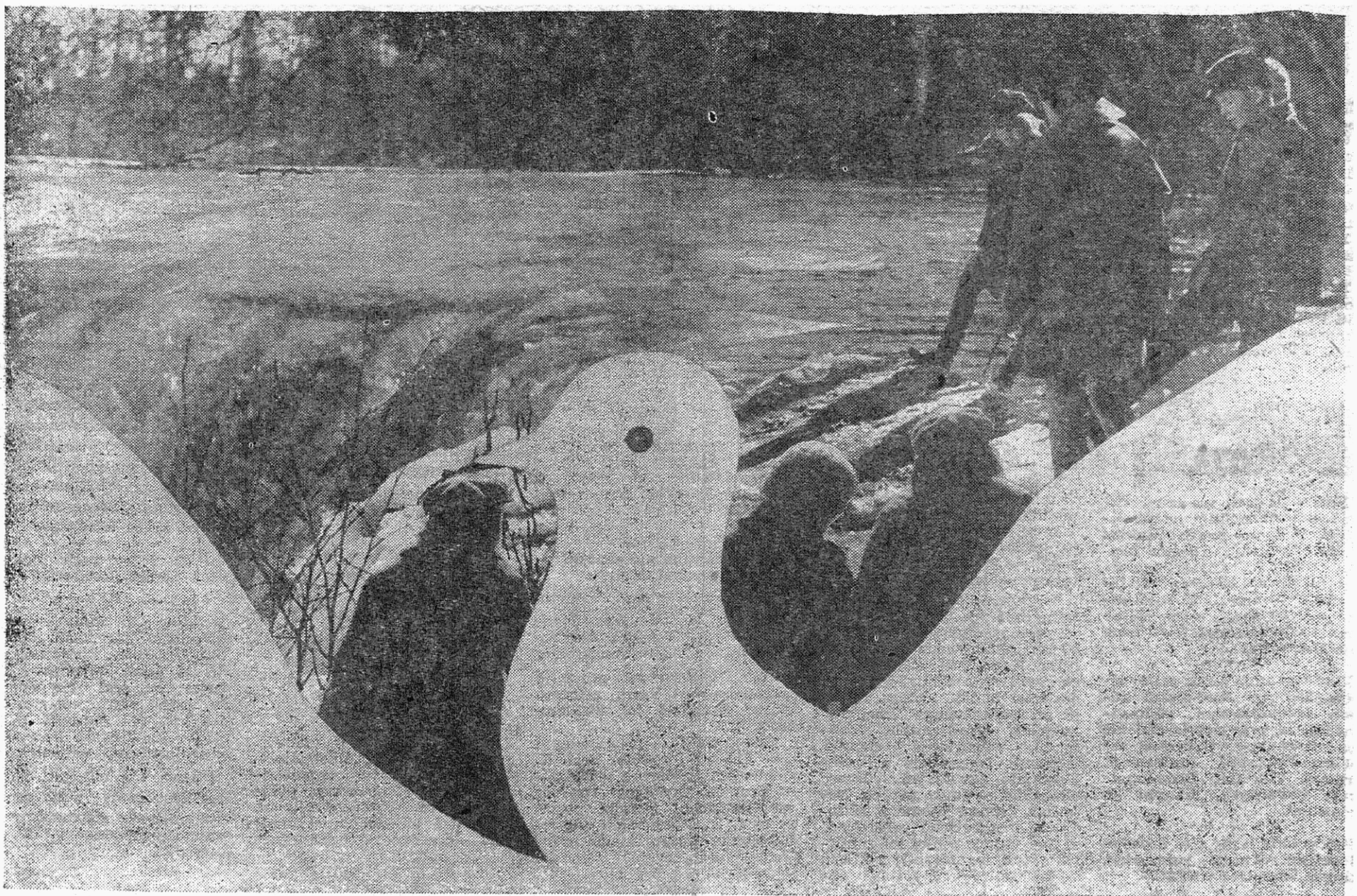

Maipühade käskkiri

Töötajate rahvusvahelise solidaarsuse päeva — 1. maj — puhul tervitas Tallinna Polütehnilise Instituudi rektor professor Agu Aarna meie õppeasutuse töötajaid, õppejõude ja üliõpilasi ning soovis neile jõudu ja edu uuteks saavutusteks õppe-, teaduslikus ja ühiskondlikus töös.

Tööülesannete eeskujuliku täitmise ja aktiivse ühiskondliku tegevuse eest avaldas rektor käskkirjas kiitust järgmistele seltsimeestele:

EHITUSTEADUSKOND:

dotsendid Aksel Jürgenson ja Hans Taal, dotsendi kt. Heino Mölder, vanemõpetajad Valentin Tapper ja Lennart Sasi, vanem teaduslik töötaja Matti Juhat, aspirandid Enn Uustalu ja Tiit Grünbaum, insener Mait Mill, vanemlaborant Vally Mänd ja üliõpilased Jaak Lume (EE-81), Aado Ploomipuu (ET-81), Aado Kivi (ET-61), Jüri Murs (EE-81), Marie Hammer (EE-81), Jüri Esinurm (EE-81), Peeter Laidra (EE-81), Elviira Koppas (E-28) ja Peeter Vilipuu (ET-41).

ELEKTROTEHNİKATEADUSKOND:

vanemõpetajad Ants Meister, Juhan Laugis, Andres Keevalik ja Ants Laansoo, aspirant Rein Jürgenson, assistent Valdur Vagane, üliõpilased Aleksander Balakirev (LA-87), Ennu Rüstern (LA-101) ja Tiit Ojala (LT-101).

ENERGEETIKATEADUSKOND:

vanemõpetajad Nikolai Lump, Ervin Rusalap ja Mati Melder, assistent Kaido Rajur, laborant Enn Kukk, laboratooriumijuhataja Leo Talve, üliõpilased Aleksander Mahonko (AK-107) ja Vjatšeslav Oja (AL-87).

KEEMIA TEADUSKOND:

vanemõpetajad Maret Mikkal ja Enn Siimer, vaneminsener Aimi Reispere, vanemlaborant Mare Altosaar, vanem-mehaanik Johannes Peekma ja üliõpilased Toomas Volens (KA-61) ja Kadri Ollik (KA-61).

MAJANDUSTEADUSKOND:

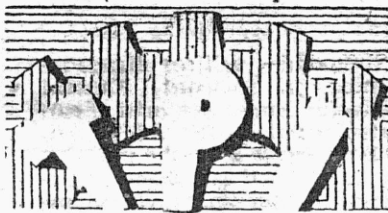
dotsendi kt. Raimond Kala, vanemõpetaja Madis Habakukk, vaneminsener Tiit Randla, üliõpilased Viktoria Vader (TI-47), Feliks Undusk (TP-61), Peep Toompark (TI-82), Mart Lahi (TE-101) ja Natalja Komarova (TV-47).

MEHAANIKATEADUSKOND:

dotsent Leo Valdma, dotsendi kohustetäitjad Arnold Väillo ja Aleksei Tümanok, vanemõpetaja Udo Viik, assistent Veide Tuutmaa, üliõpilased Mait Aadna (MP-81), Vladimir Sepotko (MM-67) ja Moissei Jankelevitš (MM-48).

TEENISTUJAD:

töödejuhataja Ülo Sielger, elektrimontöör Pavel Pašinski, vanemtehnik Iiris Mõttus, kirjastusgrupi vanemtoimetaja Mariann Järvekülg, lukksepp-elektrimontöör Evald Jürgenson, majahoidja August Kolk ja koristaja Ellen Pihl.

KÕIGI MAADE PROLETAARLASED, ÜHINEGE
TALLINNA

POLÜTEHNIK

16 (590)
XXI aastakäik

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, ELKNU KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Neljapäeval, 30. aprillil 1970

NSV Liidu Ülemnõukogu valimiste eel

Tallinna Polütehnilise Instituudi õppekorpuses Ehitaajate tee 5 asub Mustamäe valimisringkonna nr. 456 kaks valimisjaoskonda — jaoskond nr. 191/1 ja nr. 192/2.

Valimisjaoskonda nr. 191/1 kuuluvad Akadeemia tee paaris- nr. 4—10 ja 16, Basseini, Ehita-

jate tee üksik nr. 15—37 ja 4, Kaste, Külmaallika, Külmaallika põik, Lohu, Raja, Soo, Soone, Soone põik, Tiigi, Trepi, Trummi ja Trummi põik.

Valimisjaoskonda nr. 192/2 kuuluvad Akadeemia tee üksik- nr. 5—9 ja paaris nr. 14 ja 22.

Õppeasutuse kollektiivi koosseisus olekul valiti esindajad nende valimisjaoskondade jaoskonnakomisjonide koosseisu — kokku 22 seltsimeest.

Mustamäe õppekorpuses asus tegevusse Valijate Klubi. Komiteeritud on agitaatorite brigadid.

LÄHEME DEMONSTRATSIOONILE!

1. mail — tööraha rahvusvahelisel solidaarsuspäeval — toimub Tallinna töötajate demonstratsioon-rongkäik. Meie õppeasutuse pere koguneb sellest osavõtuks kell 10 Lastestaadioni juurde Komsomoli tänavale.

Järjestus on rongkäigus järgmine:

keemia-, majandus-, mehaanika-, ehitus-, energeetika- ja elektrotehnikateaduskond.

TÄNA KELL 13

algab aulas 1. maile pühendatud KONTSERT-AKTUS. Esinevad TPI kammerkoor, deklamaatorid ja solistid. Võtame kontsert-aktusest osa rohkearvuliselt!

MAITERVITUS!

MEID TERVITAVAD

1. MAI PUHUL
Vilnuse Riiklik Ülikool
Eesti NSV Riiklik Kunstiinstituut
«Noorte Hää»
Põlevikivi Instituut
Odessa Polütehniline Instituut
Tsemenditehas «Punane Kunda»
Tallinna Keemia ja Farmaatsia Tehas
Eesti NSV Kommunaalmajanduse Ministeriumi Varustuse-Turustuse Peavalitsus
Uraali Polütehniline Instituut
Läti Põllumajanduse Akadeemia
Kaunase Polütehniline Instituut
Eesti Põllumajanduse Akadeemia

Kairo ülikooli teadlased viibisid arheoloogilistel kaevamistöödel Fayumi oasis Kairost edelas. Nad said rõõmsa üllatuse osalisteks. Kõrbeliivast ilmus nähtavale esimene värviline Isise portree. Pilt mõõtmega 60x80 sentimeetrit näitab armastusjumalannat koos tema poja Horosega.

Vilnase kuue aasta kestel lõpetas Leipzigi Karl-Marxi ülikooli troovikatsiooni põllumajanduse ja veterinaaria alal ühe saja eriteadlase. Suuremal arvul on lõpetajaid Jordaaniast, Birmast, Vietnami Demokraatlikust Vabariigist, Iraagist ja Sudaanist.

Bukarestis leidis aset Euroopa ülikoolide rektorite kohtumine. Ürituse korraldas UNESCO.

Meie näitlikust agitatsioonist ja selle kunstilisest kujundamisest

Juubeliaasta üheks ürituseks oli instituudi näitliku agitatsiooni korraldamine. Vastav komisjon tegi tehtud tööst kokkuvõtte. Üldmulje jäi kaheplaaniisiks.

Üht-teist on tehtud. Peahoonesse sisenedes võtab meid vastu näitus — olgu see V. I. Lenini loomingule või TPI töötegevusele pühendatud. Nii sisu kui ka vormistamise poolest võime nende näitustega rahule jääda. Aula vormistus on küll tagasihoidlik, kuid maitsekas ja mõjub just oma lakoonilisusega. Ülalpool kirjeldatu on raamatukogutöötajate ja instituudi rektori poolt määratud toimkondade teene.

Mis puutub aga teaduskondade ja kateedrite panusesse näitliku agitatsiooni vormistamisesse, siis see on vaatamata paljudele nõupidamistele, juhenditele ja lubadustele jäänud tagasihoidlikuks.

Komisjon otsustas esikohta mitte määrata. Teise koha väärise energiateaduskond. Ta ei saa küll uhkustada oma põhilise õppehoone arhitektuuriga, kuid seda tänuväärsem on see hool ja läbimõeldus, millega on teaduskonnas lähenetud ruumide sisustamisele. Maitsekalt valmistatud stendid, leidlikult lahendatud parimate lõpetajate nimekirjad, ühtsed ukseksid — kõik see on hea ja ilus. Esimese kohani ei küündinud energiateaduse sellepärast, et nad vormistusliku külje kõrval jätsid tagaplaanile näitliku agitatsiooni sisu. See annab aga

veel parandada — ega juubeliaasta elu seisma jää. Komisjon soovitas teistel teaduskondadel tutvuda energiateaduse majaga.

Kolmanda koha saavutas majandusteaduskond. «Nomenklatuurne» näitlik agitatsioon on siin esitatud ammendavalt. Märkimist väärib ka see, et kogu vormistus on isetegevuslik. Kuid selles on ka põhiline puudus. Vanas peahoones ei leia kaht tahvli mis sobiks oma vormistusest või isegi formaadilt.

Ülejäänud teaduskonnad ja kateedrid on jäänud enam-vähem ühele tasemele ja see tase ei ole kahjuks eriti kõrge. Plaan selle töstmiseks on, ainult need tuleb kiiresti realiseerida.

B. TAMM,
TPI näitliku agitatsiooni komisjoni esimees

Odessa Polütehnilises Instituudis toimus V noorte uurijate teaduslik-tehniline konverents.

Meie õppeasutust esindasid üliõpilane Jüri Varik, assistent Kostel Gerndorf ja allakirjutanu.

Konverentsi plenaaristungis avas Odessa PI rektor prof. K. Zablonski. Järgnevalt võtsid sõna prof. M. Varlamov (Teaduse mobilisatsiooni leninlik plaan) ja prof. L. Gutenmaher (Arvutustehnika juurutamise probleeme). Järgnevatel päevadel toimus töö septsioonides. TPI

Homme, 1. mail, tähistab oma 60. sünnipäeva Tallinna Polütehnilise Instituudi Akadeemilise Naiskooi dirigent ALMA TAMM.

Juubilar tegutseb meie naiskooi juhina alates 24. sep-

Alma Tamm juubelpäevaks

tembrist 1951 kuni käesoleva ajani, olles ühtlasi kooi asutajaks. Omaaegselt tagasihoidlikust algatusest luua instituudi naiskoor on Alma Tamm arendanud tuntud laulukollektiivi. Aastate kestel on Alma Tamm sihikindla töö varal tõstnud naiskooi vabariigi parimate hulka. Vaatamata pidevalt liikuvale koosseisule on instituudi naiskoor kõigil Tallinna ja vabariiklikel kunstilise isetegevuse ülevaatusel saavutanud kõrge hinnangu.

Palju õnne, palju jõudu ja head tervist juubilarile!

tehniline Instituut — on üks suuremaid kõrgemaid õppeasutusi Ukrainas. Instituudis õpib ligi 11 tuhat üliõpilast. Tegevuses on seal 590 õppejõudu, neist 25 professorit ja doktorit, 174 dotsenti ja teaduste kandidaati. Praegu on käsil instituudi väljajehitamine.

Odessa sõit oli igati kasulik, sest konverents jättis aega ka olemasolevate sidemete ja tutvuste süvendamiseks ja uute loomiseks.

T. SAIMRE

Konverentsil Odessas

esindajad võtsid osa masinahituse tehnoloogia ja automatiseerimise ning tööstuse organiseerimise ja planeerimise septsiooni tööst. Konverentsile oli saanud külalisi reast meie maa kõrgematest õppeasutustest.

Võõrustaja — Odessa Polü-

Vladimir Iljitsi üliõpilaselu lehekülgi

A. SCHMIDT,
NLKP ajaloo kateedri dotsendij kt.

(Järg)

Simbirski maakondliku üliõpilaskoondise liikmete tähelepanu tõmbas jooksvatelt asjadel ära uue üliõpilase V. Uljanovi ilmumine nende keskele aastal 1887. See oli Aleksander III atendaadi organiseerimise eest süüdi mõistetud ja Piiteris ülespooldud A. Uljanovi vend. Nii see sündmus kui ka Vladimir Iljitsi kuldmedal, mille ta oli saanud pärast Simbirski gümnaasiumi lõpetamist, ümbritsesid teda erilise tähelepanu ja seltsimeheliku lugupidamise atmosfääri.

Kõigil oli teada, et administratsioonil ei olnud poliitilistel kaalutlustel võimalik anda kuldmedalit hukatud tsaari tapja vennale.

Kuid 17-aastase Vladimir Uljanovi erakordsed võimed ja ebatavaline püsivus võitsid kõik teel olevad raskused ja talle kui esimesele õpilasele tuli anda kõrgeim autasu.

Üliõpilane V. Uljanov ei olnud ainult maakondliku üliõpilaskoondise realii, vaid ka selle saadik hoolimata sellest, et ta oli ülemuste ees eriarvel.

Ülikooli sisseastumisel võeti üliõpilastelt väljaheitmise ja teiste administratiivsete abinõude hirmuga eraldi allkiri selle kohta, et nad ei võta osa maakondlikust üliõpilaskoondisest.

Vladimir Uljanovi poolt Kaasani ülikooli sisseastumisel al-

lakirjutatud dokumenti säilitatakse praegu NLKP KK Marksismi-Leninismi Instituudi arhiivis.

Imperaatorliku Kaasani ülikooli õigusteaduskonna I semestri üliõpilane Vladimir Iljitsi Uljanov kirjutas: «Mina, allpool allakirjutanu, kohustun, et ma ei astu liikmeks ja ei võ-

ta osa mitte mingisugustest ühingutest, nagu näiteks maakondlik üliõpilaskoondis jt., samuti mitte ka seadusega lubatud ühingutest ilma selleks eraldi luba saamata kõige lähemalt ülemuselt».

V. I. Lenin kirjutas sellele «kohustusle» alla nagu teisedki revolutsiooniliselt meelestatud üliõpilased, täites Kaasani maakondliku üliõpilaskoondise saadikutekogu otsust, mis kõlas: allkirja võib anda, aga mitte täita. 2. detsembril 1887 kandis Kaasani õpperingkonna kuraator rahvanariduse ministrile ette, et vaatamata üliõpilaste kohustuslubadusele mitte osa võtta maakondlikust üliõpilaskoondisest, funktsioneerivad need edasi.

Neil ohjeldamatu reaktsiooni märatsemise aastail viidi kõigis ülikoolides sisse tugevdatud järelevalve nn. «pedellide» ehk järelevalvatajate näol, kes jälgisid üliõpilaste käitumist loengutel ja kõigi nende kohustuste täitmisel. Inspeksioon esitas iga poolaasta lõpul dekaanidele nimekirjad üliõpilaste loengulkäimise kohta. Peale selle võisid rektor või kuraator alati saada teada üliõpilase käitumise kohta trahviraamatust. Tegutses samuti kartser.

Kogu üliõpilaskond oli üles ärritatud rahvahariduse ministri poolt 1887. aastal väljaantud ringkirja pärast, mis lüüdis hoolitsust gümnaasiumide, progümnaasiumide ja samuti ülikoolis õppijate koosseisu

parandamise eest. Sellekohaselt peeti vajalikuks vabaneda kutsarite, lakeide, pesunaiete, kokade ja väikepoodnike lastest.

Ülikoolides valitses ülesnuuskimine ja spionaaz. Kaasani ülikoolis ilmnas see eriti jämedates vormides. See seletus kohalike oludega, sest pealinnas kõrgema kooli ametkond ei arvestanud Kaasani või täpsemalt öeldes arvestasid kui asjaatliku linnaga, kellega polnud vaja tseremoonitseda. Ülikool kui oletatava poliitilise vandenõu peamine keskus võeti eriti ebaõiglase järelevalve alla. Sõltumatu üliõpilaskond allutati tagakiusamisele. Iga üliõpilane, kui ta ka otseselt ei olnud poliitise huviojektiks, võis iga minut oodata, et ta heidetakse ülikoolist välja.

«Русская старина» lehekülgedel kirjutati 1892. aastal: «Paljud vanemad, isegi jõukad, võtavad oma lapsed gümnaasiumist ära, rääkides, et praegu ei või oma poegi ülikooli lasta... pealekaebused».

... Pedellide eest polnud üliõpilastel pääsu. Pedellide jaoks on ainult need üliõpilased head, kes neile viinaraha annavad. Need üliõpilased võivad endid kuude kaupa ülikoolis üldse mitte näidata, pedellid märgivad nad alaliselt loengulkäijate hulka. Kes aga ei anna pedellile viinaraha, nendest kannavad nad ette inspektorile, kui loengul mittekäivaid üliõpilasi. Neid aga, kes pedellile kätt ei anna, peetakse ebausaldatavaks...».

Novembris-detsembris 1887 toimusid Moskva, Peterburi, Novorossiiski, Harkovi, Odessa ja Kaasani üliõpilaste, Moskva õppeasutuse ja paljude teiste väljaastumised.

Üliõpilaskoostisest Kaasani võtsid osa kahe suuna esindajad. Ühed, kes olid järjekindlad demokraadid, revolutsioonilisest tegevusest ja põrandalusest tööst osavõtjad, inimesed, kes olid end pühendanud võitlusele rahva hüvanguks ning teised, kes olid juhuslikult liitunud noorte revolutsioonilise liikumisega. Viimases suunas olid esindatud liberaalse suuna «korralikud» kodanlased.

Nii võttis koos Leniniga üliõpilaskoostisest osa ka J. Tširikov, kellest hiljem sai tuntud kirjanik ning liberaalse intelligentsi ebajumal ja valgeemigrant.

Vladimir Uljanov areteeriti sama aasta detsembris aktiivse osavõtu pärast revolutsioonilisest üliõpilaskoostisest Kaasani.

Pool aastat pärast venna hukkamist astus Lenin välja Kaasani üliõpilaste esimestes ridades. Ta tormas sisse ülikooli aulasse ja paiskas avalikult tsaariteenritele näkku vihase süüdistuse «olemasolevate tingimuste võimatuses, millistes vene elu üldse oli...».

Oma taotluses kirjutas V. I. Lenin: «Pidades võimatuks jätkata oma õpinguid ülikooli praeguste tingimuste juures, on mul au alandlikult paluda Teie hiilgust, teha vastav korraldus minu kõrvaldamiseks Imperaatorliku Kaasani Ülikooli üliõpilaste hulgast».

õigusteaduskonna 1. semestri üliõpilane Vladimir Uljanov

5. XII 1887. a.»

Ülikoolist väljaheidetute hulgast oli Vladimir Uljanov kõige noorem, kusjuures üldse heideti välja 46 üliõpilast.

Üliõpilaskoostisest osavõtmise eest esitati karistamisele aga 248 Kaasani üliõpilast.

— Mis te märatsete, noor mees, ees on ometi sein! — ütles V. Uljanovile teda areteerinud priistav.

— Sein küll, aga pehkinud, tõuka ja varise kokku! — vastas kindlalt noor Lenin.

Ühe vangistatud seltsimehe küsimuse peale, mida ta kavatses teha peale vanglast vabanemist, teatas V. Uljanov veendunult, et tal on ainult üks tee — revolutsioonilise võitluse tee.

Olles Kukuškinos asumisel, studeerib ta ühiskondlik-poliitilist majanduslikku ja statistilist kirjandust. Üliõpilaste revolutsioonilisse väljaastumisse suhtus kaasatundvalt Kaasani kõige eesrindlikum osa. Niinimetatud kõrgem seltskond, aga samuti mitmesugused mustasa-

jalised elemendid nägid üliõpilastes mässajaid. A. M. Gorki meenutab «Minu ülikoolides», et minnes Semjonovi pagari-tööstusse, sai ta teada, et kringlitegijad kavatsevad minna üliõpilasi läbi peksma. Kaalupommidega peksame, töötanud nad tigevalt. M. Gorki mäletab, et ta väljunud tööstusest murtuna ja hingelises ummikis.

1888. a. oktoobris lubati Leninil pöörduda tagasi Kaasani, kuid ülikooli teda ei lastud. Tsaari tsinovnikud «hoolitsesid» ka selle eest, et sulgeda tal tee astumiseks riigi teenistusse. Asutustesse saadeti laiall range eeskiri, milles keelati ametisse võtta «ebaustavat Vladimir Uljanovit».

Kaasani astus V. I. Lenin V. Fedossejevi poolt organiseeritud marksistlikku ringi, kus õppis tundma K. Marxi ja F. Engelsi teoseid ning temast sai veendunud marksist. 1889. a. asub V. Lenin Samaaras. 1891. aasta kevadel ja sügisel sooritas ta aga eksternina hiilgavalt eksamid Peterburi Ülikooli õigusteaduskonnas ja sai I järgu diplom. Samaaras organiseeris ta esimese Samaara marksistide ringi, mis osutas revolutsioonilisele noorsoole suurt mõju.

Samaaras kirjutab Lenin tuntud artikli «Uusi majanduslike liikumisi talurahva elus», esineb referaatidega loodud marksistlikus ringis. Tema kaaslaste ringis ja kõiki, kellele sai osaks õnn puutuda kokku Leniniga, hämmastas selles 23-aastasest noormehes liitunud lihtsus, delikaatus, elurõõm, solidsus, teadmiste sügavus, vankumatu loogiline järjekindlus, arutluste selgus ja täpsus.

Võttes kokku Kaasani ja Samaara perioodide tähtsust V. I. Lenini elus, ütles A. I. Uljanova-Jelizarova: «Samaara ja Kaasani ajajärg ja veel varem aasta Kaasani olid vaid ettevalmistuseks tema tööle, mis seejärel nii laia ulatuse võttis. Kuid need aastad olid võib-olla kõige tähtsamateks Vladimir Iljitsi elus: sel ajal kujunes ja formeerus lõplikult tema revolutsiooniline pale» («Mälestusi V. I. Leninist» I. M. 1956, lk. 25).

MEIE INTERVJUU

PULBERMETALLURGIA LABORATOORIUMIS

Metallide tehnoloogia kateedri juurde kuuluv pulbermetallurgia laboratoorium sai Mustamäel asuvate TPI garaažide kompleksi juurdeehituse näol endale uued ruumid. Nende üldpindala on 372 ruutmeetrit. Seoses sellega avanevad laboratooriumil laiad perspektiivid pulbermetallurgia juurutamiseks meie vabariigis.

Kulutasime nüüd laboratooriumi teadusliku juhendaja, kateedrijuhataja tehnikakandidaadi Rudolf Mosbergi tööajast mitukümmend minutit ja selle aja kestel jõudis ta vastata meie kuuele küsimusele.

Millisel eesmärgil on laboratoorium loodud ja missugused on selle ülesanded?

Esiatselt soetas kateeder endale laboratooriumi Kalinini t. 82 niideldi «koduses korras» hoone keldrisse, edasi toodi laboratoorium koos kateedriga üle Mustamäele ja jällegi keldrisse. Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Ministeriumi toetusel sai ta endale juba «õigusliku positsiooni» 1967. aastal instituudi teadusliku uurimise sektori koosseisus. Laboratooriumi loomise eesmärgiks on lahendada kõige aktuaalsemaid küsimusi pulbermetallurgia juurutami-

alal.

Kas laboratooriumi organiseerimisega oli ka raskusi?

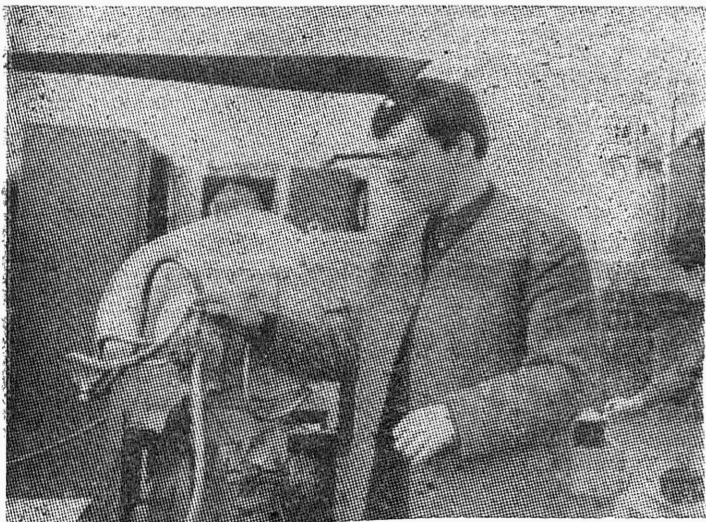
Jah, ning küllaltki suuri. Uue hoone valmimine hilines üle 2 aastat ja seetõttu ei olnud ka varem soetada võimalik seadmeid, aparatuuri ega komplekteerida koosseisu. Laboratooriumile eraldatakse vähe TPI lõpetajaid, kes oma ettevalmistuselt võiksid seal edukalt töötada.

Kas laboratooriumil on võimalusi vabariigi tööstuse teenendamiseks toodetega?

See ei kuulu otseselt meie ülesannete hulka, kuid on võimalik valmistada proovikehi teatud küsimuste lahendamiseks. Juba praegu valmistab tehas «Pioneer» rida detaile meie tehaste jaoks, kuid senini veel mitte vajalikul määral ja tasemel.

Kas laboratooriumil on side vabariigi tehastega?

Teisiti pole see mõeldavgi. Kõige tihedam side on tehasega «Pioneer», kuid peale selle toimub praegu ulatuslik uurimistöö, mille käigus selgitatakse vabariigi 18 tehases välja detailid, millised on perspektiivne üle viia tootmisele pulbermetallurgilisel teel.

Ingener Vladimir Kudrjavitsev on tegevuses paagutusahju juures.

seks meie vabariigi tehastes.

Peamiseks ülesandeks on uurida pulbermetallurgia teel valmistatud detailide kasutamise võimalikkust ja otstarbekust meie vabariigi kõigis sellest huvitatud tehastes.

Kui palju on laboratooriumis töötajaid?

Praegu kuus, kuid juba tänavu on ette näha nende arvu suurenemine kümneni.

Kas laboratooriumi on võimalik kasutada kateedri uurimistöö ja ka ÜTÜ tegevuse baasina?

Kahtlemata. Kateedri uurimistöö temaatika on enamikus kooskõlastatud laboratooriumi ülesannetega ja ÜTÜ töö laiendamiseks on samuti avanenud uued suuremad võimalused. Muide, vaatamata endistele kitsastele keldritingimustele on juba 25 diplomandi kaitsnud oma diplomitöö pulbermetallurgia

Küsitluse lõpul märkis dotsent Rudolf Mosberg veel täienavalt:

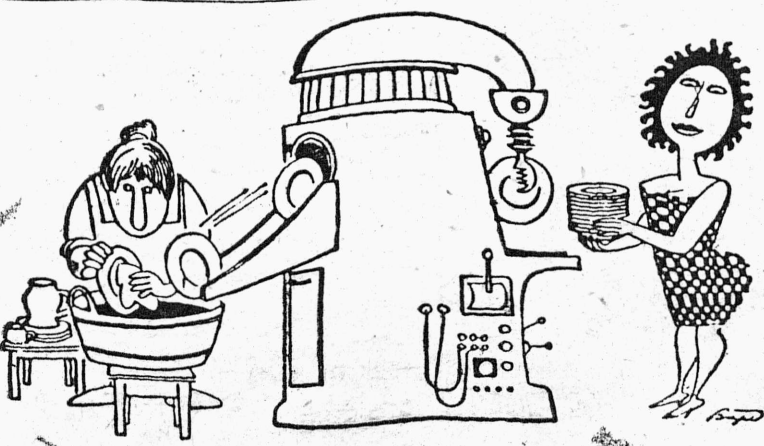
«Mitmed laboratooriumi töötajad valmistavad kandidaadi-minimumi eksamiteks. Aspirant Hiljar Kabralil valmis endise laboratooriumi baasil väitekirri.

Vanemõpetaja Oleg Bussel, assistent Priit Kulu ja teised õppejõud töötavad edukalt oma dissertatsioonid kallal pulbermetallurgia alal.

Mustamäe V korpuse suure auditooriumi näabruses on eksponeeritud 6 stendiga näitus, mis annab konkreetsete detailide kujul ülevaatliku pildi pulbermetallurgia võimalustest. Hiljem avatakse näitus rändkorras meie vabariigi kõigis suuremates masina- ja aparateehituse tehastes.

Vestluse pani kirja

V. STEPANOV

KÜLAS KARL-MARX-STADTIS

Eile jõudis Erzgebirge mäestikulinna Karl-Marx-Stadti meie õppeasutuse spordivõistkond. Selle koosseisu kuulub neliteist ujujat ja üheksa võrkpallurit.

Neil päevil on meie sportlastega tegemist-vaatamist palju. Toimuvad võistlused Karl-Marx-Stadti Tehnikaülikooliga ja tehakse tutvust selle linna kaunimate paikadega. Meie esindajad võtavad ka osa mai-pidustustest ja Saksamaa hit-

lerlikust fašismist vabastamise 25. aastapäeva tähistamise üritustest.

Meie spordivõistkonna juhiks on õhtu- ja kaugõppeprorektor G. Oserov.

Spordisidemed kahe kõrge-ma õppeasutuse vahel loodi möödunud kevadel. Juunis võisteldi sportvõimlemises Karl-Marx-Stadti, septembris viibisid sealsed võimlejad Tallinnas. Kumbki võistkond oli võidukas oma kodulinna.

See pilt on tehtud mullu septembris. Meie põhjamaine linn meeldis külastajatele väga. Kui oli käidud Pirital ja Lauluväljakul, vaadati ka «Kalevi» spordihalli.

Viis päeva Käärikul

Käärikul toimus V vabariiklik ÜTÜ aktiivi seminar-laager. Esindatud olid kõik vabariigi kõrgemad õppeasutused. TPI-st võttis laagri tööst osa 13 üliõpilast.

Nelja päeva jooksul arutati ÜTÜ aktuaalseid probleeme, nagu 1) kes on ÜTÜ liige, 2) stimuleerimine teaduslikus töös, 3) töö nooremate kursustega, 4) ÜTÜ ürituste organiseerimine ja 5) mida ootame juhendavalt õppejõult.

Elava arutelu käigus vahetati kogemusi, püstitati uusi probleeme ja otsiti neile ühiselt lahendust. Seminaride kõrval viidi läbi ka rida spordiüritusi

korv- ja võrkpallis ning kiirlaskumisevõistlused. Kuigi mäe kõrguseks oli vaid kümmekond meetrit ja laskumisevahendiks tavaline pesukauss, oli võistlus parimal tasemel ja tekitas palju elevust.

Laagrit aitasid sisukamaks muuta õppejõud Tartust ja Tallinnast. Õhtuti aga tehti isetegevust, tantsiti ja lauldi. Laager oli meeldivaks vahelduseks ja andis juurde uut hoogu ÜTÜ tegevuse parandamiseks ja edasi viimiseks.

LIIVI ROOTSI,

TPI majandusteaduskonna ÜTÜ nõukogu esimees

Veel möödunud nädala sündmustest

Üliõpilasball 1970

TPI vana õppekorpuse Kopli poolsaare tipul on hoolimata õhtutunnist valgete akende särast. Bussid ja trammid toovad üha uusi lõbusaid inimesi juurde. Üks käib kinni ja lahti. Peegli ees seisab kenade tütarlaste rivi peaaegu et ukseni. Vaata, et ei saa sissegi! Kohe tabad, et lõbusate nägude seas on raske tuttavaid leida. Peame täpsustama — oleme ju Rahvaste Sõpruse Päevade üliõpilasballil. Teise korruse saal on üksainus inimene, mis liigub ühest koridori otsast teise. Ühes saalis lõpetas just «Retakord», teises teeb kohe algust «Amigos». On vaja kiiresti sinna jõuda. Rahvasumm kannab sind ühte kõrvalruumi.

Mis siin on? Loterii! Esimesel silmapilgul tekib vasturefleks. Ahaa! Tahetakse jälle ninapidi vedada, silm haarab aga võimalikke võite. Siin on kõike. Alates kõige vajalikumast pisa-asjast ja lõpetades vähemtähtsatega — kalosside ja kummist mänguasjadega. Tuleb välja, et seekord kedagi ninapidi ei veeta. Vähemalt nalja ja naeru on siin küllalt. Võib-olla on võidetud «pott» ühele noorele kenale tüdrukule mõne aasta pärast tarvilikumaks asjaks kui pesupesemismasin. Siisamast saab ka torukübaraid ja mütsikesi, mis võib kohe pähe tõmmata.

Läbi sigina-sagina kostab ki-tarrirütm. Jalad viivad iseenesest häära saaliukse poole. Auditoriumist on saanud ehtne ballisaal. Seintel vallatavad

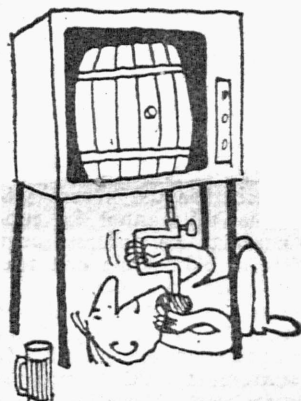
MIDA KUULUKSE...

V. I. Lenini 100. sünni-aastapäevale pühendatud XVI Balti liiduvabariikide, Valgevene NSV ja Kaliningradi oblasti üliõpilaste teaduslik-tehnoloogilise konverentsi võtsid osa üliõpilased 34 NSVL kõrgemast koolist. Ettekannetega olid esindatud 32 õppeasutust. Esitati 470 ettekannet 31 septsiooni 61 istungil. Kuulajaid oli 2696, nendest küllalisi 379 üliõpilast ja 36 õppejõudu. Kõige arvukamalt oli kuulajaid ühiskonnateaduste septsioonides: NLKP ajalugu — 270, poliitökonoomia — 225 ja filosoofia — 176.

Eesti NSV Riiklikus Kunsti-instituudis toimus 23. ja 24. aprillil V. I. Lenini 100. sünni-aastapäeva tähistamisele pühendatud XVII teaduslik konverents. Esitati 12 ettekannet. Nendest kujunesid huvipakkuvamateks «Isiksuse probleem nõukogude kunstis» — kunstiteaduste kandidaat B. Berenstein, «Mõningaid imperialismiajastu Eesti arhitektuuri arengu probleeme» — kunstiteaduste kandidaat L. Gens, «Neenetsi kunst» — J. Gainis, metallist 188 II kursuse ja «Kunstinahtus ja külastaja» — L. Lapin, arhitektuuri IV kursuse.

Kunstinäda raames korraldasid kunstistiituudi üliõpilased ja õppejõud rea rändnäitust ja nende kaasaevaid aruteluks Kuusalus, Loksas, Kehras, Kunda ja Paides.

põrandast laeni ulatuvad kalasabadega näkineid. Kõigi dekoratsioonide maist tähendust ei oska esimesel pilgul arugi seletada. Saali lakke on tõmmatud võrk, mis toob lae päris peade kohale, luues hubase mulje. Linnid jäävad siin-seal ette. Kui neist tõmmata, siis õõtsub kaasa kogu lintide ja võrkude süsteem üleval.

«Retakord» ei anna aga mahti ringivaatamiseks. Juba keerlevad paarid põrandal ja hetke pärast pole enam kohta tantsimiseks. Teine saal pimestab ereda valgusega. Siin on mahti natuke ringi vaadata.

Ahaa! Lõpuks on kuulda ingliskeelset juttu. Ilmselt küllalised Budapesti Tehnikaülikoolist. Küllalisi ei oska teistest eristadagi. Kohal on aga üliõpilased Ungarist, Tšehhoslovakiast, Leningradist ja Moskvast. Balli seltskond on sulanud üheks tervikuks. Seda ei suuda peatada ka «Amigose» soolokitarrimängija jäljetu kadumine. Juba on keegi võitnud ka õnnelikud kalossid, mis nüüd vibreerivad üsna tantsijate peade kohal nagu võrkkiitel.

Äkki on aga kõik laiali. Ainult paberid vedelevad veel nukralt saali põrandal. 1970. a. üliõpilasball Tallinnas on saanud minevikuks. Ees ootab aga 1971. aasta üliõpilasball Riias.

Kohtumiseni seal uuel aastal!

Mati MAISTE,

EE-41

OLEG KOZLOV, TP-21

Tutvustame ehitusmaleva insenere

HEIKKI ARRO astus TPI-sse 1966. aastal. Praegu õpib ta ehitusteaduskonnas tööstus- ja tsiviilehituse eriala IV kursusel. Mõõdunud aastal lõi Heiki EÜE-s kaasa Karksi rühma meistri kohal. Selle aasta suvel on ta aga EÜE-70 Sakala re-giooni insener.

AADO KIVI õpib TPI ehitusteaduskonnas autoteede eriala III kursusel. Aado võtab osa ka ELKNÜ TPI Komitee tööstus- ja alasektori juhatajana. Mullu töötas ta EÜE Uulu rühmas. Eeloleval malevasuvel on Aado Lääne-Eesti regiooni insener.

Esko Viljarand 50

Üks TPI staažikamaid töötajaid, ehitusmaterjalide teadusliku uurimise laboratooriumi vaneminsener Esko Viljarand astus 25. aprillil oma elutee teise poolsajandisse.

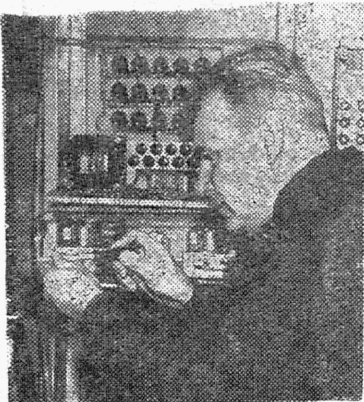
Juba 1934. aastast seostus Esko Viljarand elutee tehnilise erialaga, kui ta astus Tallinna Tehnikumi ehitusosakonda. Kõik järgnevad eluaastad on seotud kas otseselt või kaudselt ehitustegevusega.

Meie instituudis töötab juubilar 1948. aastast alates, millal ta astus õppima tööstus- ja tsiviilehituse õhtusesse osakonda. Samaaegselt töötas ta teede ja vesiehituse kateedris vanemlaborandina.

Pärast instituudi lõpetamist töötas Esko Viljarand autoteede ja geodeesia kateedris algul assistendina, siis vanemõpetajana. Väga paljude rahvamajanduses töötavate ehitusinseneride geodeesiaalased teadmised on seotud juubilariga töõga.

Pedagoogilise töö kõrval jätkus Esko Viljarand ka tublisti energiat, ka puhkuse aega säästmata, pühendada end teaduslikule uurimistööle.

Ta on osa võtnud ehituste taastamisel esinevate probleemide lahendamisel ja vabariigi suuremate sildade proovikoormamistest. Peale selle on

juubilar laiaulatuslikult uurinud mõrte ja betoonide külmuskindluse sõltuvust oleolu- kasutatud katsete meetodidest, hankides selleks ehitusmaterjalide teadusliku uurimise laboratooriumile kaasaegseid ehitusmaterjalide ilmastikukindluse määramise seadmeid ja need kõiki rakendanud. Juubilarile on jäänud kuni tänaseni südamelehedaseks probleemiks ehitusmaterjalide külmuskindluse määramine ja selle meetodika uurimine.

Juubilarile kui suure energiaga inimesele soovivad töökaaslased jätkuvat energiat tema elutee teisel poolsajandil

Vastuvõetud kohustused täideti

TPI parteikomitee ja ametiühingukomitee esindajatest koosnev komisjon tegi kokkuvõtte teadusliku uurimistöö laboratooriumide ja kateedrite uurimisgruppide V. I. Lenini 100. sünni-aastapäevaks tööstuse abistamiseks vastuvõetud sotsialistlike kohustuste täitmisest. Selgus, et vastuvõetud kohustused olid õigeaegselt täidetud ja isegi ületatud. Kateedrid ja laboratooriumid tegid rea uurimusi, mille elluviimine aitas kaasa tööstuse kitsaskohtade likvideerimisel. Näiteks fermentitööstuse laboratoorium koos toiduainete tehnoloogia kateedriga andis üle Tartu Konservitehasale tehnoloogilise eeskirja ja soovitused mahlaliini

tehnoloogiliste seadmete täiendamiseks pektolüütiliste fermentpreparaatide kasutamiseks mahlatootmisel. Sanitaartechnika TU laboratooriumi kollektiiv määras kindlaks ENSV Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeeriumi ülesandel Pedeli Väike-Emajõe ja Võrtsjärve õli-reostuse ulatuse. Orgaanilise keemia kateeder on väljatöötanud külmalt keevitatava pakke-kile koostise ja valmistamise tehnoloogia.

Jääb soovida, et meie kateedrid jätkaks samas vaimus.

O. ALASOO,
TPI A/ü komitee õppe-
teadusliku töö komisjoni
esimees

TPI naiskond II liigasse

Kohtla-Järvel toimus kvalifikatsiooniturniir korvpallis naistele Eesti NSV II liigasse pääsemiseks. Osa võttis viis naiskonda. TPI naiskond, kes esines koosseisus Astrid Milli, Terje Tomson, Anne Härma, Marika Hõbessaar, Tamara Laduseva, Urve Mere, Malle Kiviso, Anu Ruuder, Ludmilla Ah-tiainen ja Oie Rünne, võitis kõiki oma vastaseid paraja ülekaaluga ja tuli seega turniiril võitjaks. MSK vastu kujunes võidutulemuseks 51:43, Kohtla-Järvega 47:35, Raplaga 56:29 ja Väimelaga 52:15.

Teiseks jäid MSK korvpallurid ja kolmandaks Kohtla-Järve «Kalev». TPI ja MSK naiskondadel on seega õigus esineda järgmisel hooajal Eesti NSV II liigas.

E. KANGUR

Murdmaajooksu päev

Teisipäeval, 5. mail kell 18 toimub Mustamäel TPI staadioni juures jooksukross.

Selgitatakse parim mees- ja naisjooksja, parim õpperühm ja teaduskond. Mehed jooksevad 1000 või 3000 meetrit, naised 500 meetrit. Samuti annab iga osavõtja oma panuse «Tallinn-Helsingi kevadnädala» kordaminekuks ja täidab ühe punkti komisjoni sõjalis-tehnilisest eksamist.

TPI SPORDIKLUBI

väljaandel ilmus:

H. Jalasto. Majanduslike nähtuste ajalise muutumise uurimise põhimeetodid. Tallinn, 1969, 44 lk., 500 eks., 10 kop.

Л. Тальве. Методика испытания рабочей единицы штанговой крепи. Tallinn, 1969, 40 lk., 300 eks., 8 kop.

Вопросы методики обучения VI. Tallinn, 1969, 256. lk. 500 eks., 1.20.

Praktilisi töid üldises keemias. Tallinn, 1969, 164 lk., 2500 eks., 29 kop.

U. Raukas. Pingeteooria alused. Tallinn, 1969, 60 lk., 1000 eks., 11 kop.

V. Heinrichsen. Raadiotehnilised abelad I. Tallinn, 1969, 136 lk., 1000 eks., 24 kop.

Aime Türkson ja Enn Erme—absoluutsed meistrid võimlemises

V. I. Lenini 100. sünni-aastapäevale pühendatud TPI XXI meistri-võistlused sportvõimlemises toimusid Kopli võimlas.

Naiste MK järgus jäi konkurents oodatust hõredamaks, sest rida paremaid võimlejad (Jurkevoit, Sarik, Selkovskaja, Batšanova) mitmesugustel põhjustel seekord ei startinud. Seega Aime Türksonil (KÜ-21) polnud erilist raskust võita esikoht ja tulla esmakordselt TPI absoluutseks meistriks.

Meeste MK järgus kulges võistlus sisutihedamalt. E. Erme. J. Sirokovi ja V. Masterovi omavahelisest heitlusest väljus võitjana E. Erme (MP-81). Ka temale omistati absoluutse meistri nimetus esmakordselt. Tubli üliõpilase edu spordis pole juhuslik. Süstemaatiline õppe-treeninguline töö laitmatu õppe-õpikuse kõrval viitab eeskätt tugevate iseloomu- ja meeleomadustele. Selleta aga pole tänapäeval ei õppe- ega ka sporditöös midagi peale hakata.

Tehnilised tulemused

NAISED

III järk: 1. E. Larionova MO-41, 34,85, 2. I. Romanova ME-47 34,55 ja 3. A. Lumi TR-41 34,3 punkti.

II järk: 1. Sinkel KO-41 31,65 punkti.

I järk: 1. N. Seveljova ED-87 34,45, 2. I. Pärkna TE-41 34,25 ja 3. I. Kop-tšonova TI-47 32,1 punkti.

MK järk: 1. ja TPI absoluutne 1970. a. meister A. Türkson 30,65. p.

MEHED

III järk: 1. Kossov MM-48 53,6, 2. V. Naimanov MM-27 51,55 ja 3. V. Guldinski AE-47 51,15 punkti.

II järk: 1. I. Smirnov AE-67 21,25, 2. V. Kozlov AE-47 49,95 ja 3. V. Kozlov KA-67 48,9 punkti.

I järk: 1. A. Sudnitsõn LA-67 50,55, 2. A. Luik E-28 48,55 ja 3. I. Trofimov E-29 47,95 punkti.

MK järk: 1. ja TPI absoluutne 1970. a. meister E. Erme 52,35, 2. V. Masterov LA-47 49,8 ja 3. J. Sirokov EE-47 48,95 punkti.

NAISKONNAD: 1. Majandus — 145,52, 2. Keemia 128,85 3. Ehitus — 165,44%, 4. Mehaanika — 99,25 5. Elektrotehnika — 32,9 ja 6. Energieetika — 0 punkti.

MEESKONNAD: 1. Ehitus — 216,71, 2. Elektrotehnika — 216,20, 3. Mehaanika — 208,26, 4. Energieetika — 207,18, 5. Keemia — 53,79 ja 6. Majandus — 0 punkti.

«Kapa» võistles pikkade meestega

Instituudi õppejõudude korvpallimeeskond «Kapa» tegutses juba üheksateistkümnendat aastat. On võisteldud mitmel korral kolleegidega Riias ja Kaunasest. Mullu saadi hakka-ma esimese rahvusvahelise — prooviti jõudu Karhula veterani-dega, milline meeskond on Soome tugevaim.

Hiljuti saime telegrammi Tbilisist — «Soovime võistelda «Kapaga!» — Kust nad meid teavad? Kes nad on? — Saatsime jaatava vastuse.

Mõõdunud reedel olime lennujaamas vastu võtnud Tbilisi Riikliku Ülikooli õppejõudude korvpallimeeskonda. Selgus, et «Kapa» meeskonnast olid nad lugenud üllatavalt ajakirjast «Sportivnõe igro» nr. 10 (oktoober 1969), kus artiklis «Peamine on osa võtta» ongi must-valgel kirja pandud kõik «Kapa» meeskonna aastate jooksul väljakujunenud traditsioonid.

Ja nüüd kohtusimegi.

Meie meeskond, kuhu kuulusid professor R. Üksvärav, dotsendid O. Tapupere, B. Saar, I. Kleis, V. Volt, J. Dudkin ja G. Grosschmidt, vanemõpetajad

J. Lõssov ja H. Erm ning laboratooriumi juhataja E. Kalda — oli jahmunud, kui nägi tbilislaste algkoosseisu — Gruusia koondise mängijad Aldabajev ja Odešvili (pikkus umbes 2 meetrit), Tbilisi RÜ treener dotsent Tšahhava, Melašvili ja Urdzuladze.

Ülekaal pikkuses (mis võimaldas neil mängida nn. teisel korral) andiski algedu küllalistele, kes poolajaks juhtisid 24:16.

Teisel poolajal, kus meie meeskond viis mängu nn. keldrikorraldusele (platsil oli mitu alla 170 mängijat), tekkis mängus tasakaal. Teeneline meistersportlane J. Lõssov tegi lõpus kolm korvi järjest ning võit 39:37 kuulus «Kapale».

Pärast mängu ütlesid küllalised, et kuulsat «Kapa» vastu on ühe korviga kaotus — hea tulemus!

Nad palusid meid sügisel omale külla, lubades ühtlasi sisse viia rea «Kapa» traditsioone, mis aitavad palju kaasa meeskonna kokkuhoidmisele ja mängutulemustele.

«Kapa» asjaajaja H. ERM

V. Kikas. Põlevkivituhk-ehtusmaterjalid. Tallinn, 1969, 88 lk., 600 eks., 17 kop.

Э. Кикерпиле. Основы техники безопасности. Tallinn, 1970, 36 lk., 500 eks., 6 kop.

В. Кулбаха. Вопросы статического расчета висячих систем. Tallinn, 1970, 48 lk., 500 eks., 8 kop.

У. Агур, X. Саккос. Теория электропривода. Tallinn, 1969, 92 lk., 500 eks., 20 kop.

Е. Линнакс, J. Сарпик. Раа-матupidamise ülesanded. Tallinn, 1969, 76 lk., 800 eks., 13 kop.

Э. Ратник. Лабораторные работы по теплотехнике. Tallinn, 1969, 136 lk., 1500 eks., 23 kop.

Л. Паал, А. Айтсам. Гидраулика ülesannete kogu. Tallinn, 1969, 108 lk., 1000 eks., 20 kop.

H. Tibar. Гидраулика erikursuse ülesanded. Tallinn, 1969, 80 lk., 600 eks., 16 kop.

R. Mosberg. Programmeeritud laboratoorsete tööde juhend metallograafias. Tallinn, 1969, 88 lk., 1500 eks., 17 kop.

H. Исмит. Нахождение углового ускорения тела в плоских задачах динамики теоретической механики. Tallinn, 1970, 12 lk., 300 eks., 2 kop.

В. Лойгом, X. Карро. Электрические аппараты. Tallinn, 1970., 60 lk., 500 eks., 10 kop.

Сборник статей по химии и химической технологии XXII. A-279. Tallinn, 1969, 124 lk., 350 eks., 66 kop.

Судовые силовые установки. Сборник статей V. A-282. Tallinn, 1969, 44 lk., 350 eks., 22 kop.

Рабочий класс Эстонии в условиях коммунистического строительства. Сборник статей. В-40. Tallinn, 1969, 160 lk., 350 eks., 90 kop.

Теория организации, учет и анализ III. В-31. Tallinn, 1969, 84 lk., 350 eks., 43 kop.

Vast. toimetaja V. KALPUS

Орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института газеты «Таллинский политехник».

Hind 2 kop.

Trükkikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk tn. 40/42.

Tellimise nr. 2055

MB-05151

